

Løgtingið ella Fólkafylkingin?

D. P. Danielsen, sakførari, hevur undirritað og sent mær eina sonevnda fundarsamtykt frá fólkafylkingini ímóti EEC, sum hevði fund í Sjonleikarhúsinum 14. desember í ár.

Fundarsamtyktin varð 17. desember prentað í 14. September, men verður kortini tikin upp aftur tikin her:

»Í útvarpinum 12. í hesum søgdu tygum, at Føroyar verða úttanfyr EEC í trý ár, aftan á at Danmark er vorðið limur.

Men sambært gr. 227 í Rómasáttmálanum er sáttmálin galdandi fyri tey europeisku landaoki, hvørs úttanríkispolitisku mál eru í hondunum á einum limaland. Okkara úttanríkispolitisku mál eru í donskum hondum. Og tí verða Føroyar EEC-óki frá tí degi, Danmark er vorðið limur.

Tygum søgdu, at vit varðveita einkarrættin til fiskiskap innanfyri 12 fjórðingar, eisini aftan 10 ár, bara eitt av limalöndunum tá noktar at taka henda einkarrættin frá okkum.

Men ongastaðni í Rómasáttmálanum, ella í EEC löggávuni annars finna vit heimild fyri, at eitt limaland einsamalt kann tryggja okkum slík einkarrættindi innanfyri 12 fjórðingar í óavmarkaða íð.

Tygum váttaðu, at tá Danmark hevur undirskrivað sáttmálan, missa vit rættin til at flyta fiskimarkið út um 12 fjórðingar, sjálv um onnur lond í Norðuratlantshavinum, sum t. d. Ísland og Canada, flyta longur út.

Tygum søgdu, at nú vita vit, hvar vit standa. Nú kenna vit treytirnar fyri lima-

skapi. Men í staðin fyri at mæla til, at treytirnar verða lagdar fyri fólkid at taka støðu til, fer landsstýrið at biðja tingið taka samráðingarslitid til eftirtektar. Og so leggja málið niður í trý ár.

Vit gera vart við, at hetta er at villeiða fólkid og taka sjálvavgerðarrættin frá tí. Og hesum mótmæla vit.

Háskúlastjórinn Steinbjørn Jacobsen og sakførarin D. P. Danielsen týkta at vera oddamenninir í hesi fylking.

Hetta skuldu verið álitismenn, so tá teir fara í hernað ímóti tí, at landsstýrið fylgir eini lögtingssamtykt um at kanna treytirnar fyri at luttaka í ella samarbeiða við EEC, vildi ein hildið, at teir hugsaðu seg um, og at tær próvgrundir, teir førdur fram, veruliga vóru sannar, sum tað somir seg einum háskúlastjóra og einum sakførari og cand juri.

Kravið um at vera sannur má í hesum føri ganga eitt sindur víðari enn bert at vilja vita tað, sum passar einum sjálvum, og leggja heilan stillan annars, so tankavirksemið ikki fýrir við sær, at tú skilir, hvat talan er um.

Gr. 227 í Rómasáttmálanum er ikki nakað, sum bert eg og D. P. Danielsen og kanska onkur annar hava hoyrt um, hon kann lesta. Har stendur soleiðis í donsku týðingini:

»1. Denne traktat gælder for Kongeriget Belgien, Den Tyske Forbundsrepublik, Den Franske Republik, Den Italienske Republik, Storhertugdømmet Luxembourg og Kongeriget Nederlandene.

2. For Algeriet og de oversøiske departementer gælder fra denne traktats ikrafttræden dens særlige og administrative bestemmelser vedrørende:

- frie varebevægelser;
- landbruget, med undtagelser af artiklens 40. stk. 4;
- den frie udveksling af tjenesteydelser;
- konkurrencereglerne;
- de ved artiklerne 108, 109 og 226 hjemlede beskyttelsesforanstaltninger;
- organerne.

Senest to år efter denne traktats ikrafttræden fastlægges rådet på forslag af kommissionen med enstemmighed betingelserne for anvendelsen af traktatens øvrige bestemmelser.

Índin for rammerne af de i denne traktat fastsatte fremgangsmåder, herunder navnlig de i artikel 226 nævnte, drager fællesskabets organer omsorg for den økonomiske og sociale udvikling af disse områder.

3. På de oversøiske lande og områder, som er opregnet i listen i bilag IV til denne traktat, anvendes den særlige associeringsordning, som er nærmere fastlagt i denne traktats fjerde del.

4. Denne traktats bestemmelser finder anvendelse på de europæiske områder, hvis udenrigsantæggende varetages af en medlemsstat.

Tygum, D. P. Danielsen, mugu væl vera tann nærmasti at tosa til um hetta; hava tygum lisið hetta?

Hava tygum sæð, at sáttmálin enn bert umfatir tey núverandi 6 limalöndini?

Er tað langt av leið at hugsa, at skulu onnur lond gerast limir, má greinin viðkast?

Eg skal nú greiða tygum frá tí, sum tygum høvdu fáttað um tygum ikki við vilja høvdu lagt heilan stillan, at um Føroyar ikki skulu gerast limur saman við Danmark, verður gr. 227 t. d. at orða soleiðis, at sáttmálin eisini umfatir kongarikið Danmark tó ikki Føroyar.

Í grein 227 ella í serstakari »protokole, sum er partur av sáttmálanum, verður eisini sagt, at sáttmálin kann koma at umfata Føroyar, um so er, at kongarikið Danmark eftir avgerð heimastýrisins biðjur um limaskap fyri Føroyar innan 31. desember 1975.

Kundu tygum ikki hugsað, at til ber at nevna Føroyar serstakt, ella rokna tygum okkum so ússaligar at vera.

Tá fólkafylkingin ímóti EEC við tygum sum lögfrøðisligum ráðgevara ikki hevur hugsað so langt, so er tað við vilja, t. v.s. av manglandi sannleikatrongd. At gera hetta, tað er a villeiða fólk.

Tá eg segði, at vit varðveita einkarrættin til fiskiokið út á 12 fjórðingar eisini aftaná, at 10 ára skeiðið er úti, er tað tí, at hetta er eitt av samráðingarslitunum.

Tá fólkafylkingin ikki fyrr hevur sæð heimild fyri hesum, so er tað tí, at henda heimild hevur ikki verið, hon kemur ikki fyrr enn nú.

Er tað ringt at skilja hjá so mentaðum monnum, sum finnst í fólkafylkingini?

Áðrenn fólkafylkingin fór at gera um seg, var tað 14. September, sum jókaði, at vit kundu ikki fáa nokur einkarrættindi úttan kanska í mesta lagi út á 3 fjórðingar og í mesta lagi í 5 ár.

Hjá tí, sum fegin vil træta, er svárt at geva eftir. Arbeidshátturin hjá fólkafylkingini og 14. September er mest sum hin sami, træta.

Tað nyttar við hvørt, men ikki altíð, ein kann eisini træta seg eftir helli.

Tað hevur verið trútt, at Føroyar undir ongum umstøðum kundu verða úttanfyr, um Danmark gjordist limur, og tað er ein roynd framvegis at trúta hetta, tá fólkafylkingin visir til, at Rómasáttmálin skal umfata øll landaoki, hvørs úttanríkispolitisku mál eru í hondunum á einum limalandi.

So góð royndst heimastýrislógin, at hon er orsök til, at vit ikki fylgja Danmark, men taka avgerðina sjálvir.

Er tað hetta, sum er so svárt D. P. Danielsen?

Er tað so svárt at ganga eftir helli?

Tað er rætt, at vit nú kenna treytirnar fyri limaskapi.

Tær eru ikki eins góðar sum tær, vit royndu at fáa, men vit komu ógvuliga langt á leið, og tað harmar fólkafylkingina, líka sum tað harmar 14. September.

Landsstýrið hevur einki mandat til at góðtaka nakað samráðingarslitid, tað framgongur av lögtingssamtyktini. Hetta áttu tygum, D. P. Danielsen, sum jú eisini eru fyrr verandi politikari at skilt.

Hetta úrslitið, sum nú liggur fyri, er tað mesta, sum komast kundi til, tá limaskapur verður havdur fyri eyga.

Landsstýrið skal eisini útvega lögtinginum treytirnar fyri samarbeiði við EEC úttan fyri limaskap. Tá tær ikki fylgigga enn, er tað tí, at tað ikki higartil hevur verið gjørligt at fingið tilíkar samráðingar í lag.

Samráðingar við Ísland eru nú byrjaðar, og skulu vit standa úttan fyri EEC, so mugu vit miða ímóti eini skipan, sum ikki er verri enn tær, Ísland ella onnur Eftalond fáa.

Av hesi orsök m. a. er tað gott, at vit fáa eina 4 ára umhugsunartíð, sum eisini kann nýtast til samráðingar.

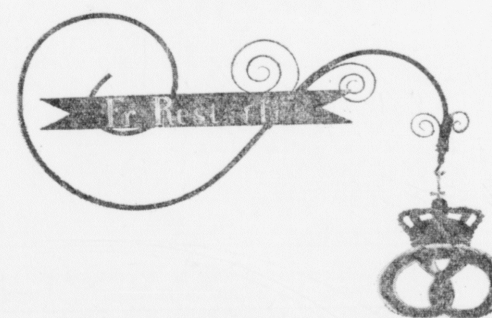
Lögfrøðingar skuldu átt evnini at greint eitt mál út í æsir, at finna fyrimunir og vansar. Eg helt tí, at tann sum fegnastur gjordist um 4-ára skeiðið, varð D. P. Danielsen. Roknaði við, at hann fyri fólkafylkingini ímóti EEC fór at siga: »Gud havi lov, so eru vit tó úttan fyri tey fyra árin, íð hvussu so er.»

Í staðin sigur hann, at málið verður niðurlagt í trý ár.

Einki er so skeið sum tað. Innanfyri hetta trý ára skeið hendir á mongum okjum eitt og annað, sum kemur at ávirka endaliga støðutakan okkara, t. d. at broytingar henda í fiskimarkspolitikkinum hjá summum londum, og tá er einki, sum forðar fyri, at vit taka upp nýggjar samráðingar um broyttar treytir fyri limaskapi. Men í løtuni vil felagsmarknaðurin ikki góðtaka, at vit viðka út um 12 fjórðingar.

Eitt av samráðingarslitunum er, at um Føroyar siga nei til felagsskap upp á tær treytir, bodnar eru, hava Danmark.

Framhald á 8. síðu. (1)

*Tú ginska velschafelisi okkara
sini góð jól og eitt eydnuslið nýggjár.*

H. Hansen Restorff

**GLEÐILIG JÓL
og GOTT NÝGGJÁR**

ynskir
FØROYA BJÓR